

Deze is het, die kwam door water en bloed: Jezus de Christus. Niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, omdat de Geest de waarheid is.

1 Johannes 5 : 6 (HSV)

In deze hooggestemde brief bezingt Johannes de schoonheid en de onweerstaanbare kracht van de liefde, die sterk is als de dood. Dat is niet de liefde, die uit de mens opkomt, want die is niet opgewassen tegen de machten, die haar bedreigen en beschadigen. Dat is vandaag aan de dag wel overduidelijk. De liefde, die de apostel op het oog heeft, is komt uit een andere bron. Die liefde is uit God en wie die liefde kent, die is - zegt de apostel - uit God geboren en kent God, want **God is liefde**. Waaruit dat gebleken is? Dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Ja, dat is de bron. Niet, dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons liefgehad heeft en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. God heeft Zijn liefde niet in Zijn hart verborgen gehouden, maar haar geopenbaard. Ondoorgrondelijk en wonderbaar. Dat is het **geheim** van Bethlehem.

En die liefde is niet zonder vrucht. Zij roept ook liefde op. Nu God ons liefheeft, hebben wij - zegt Johannes - Hem lief en hebben wij ook de kinderen van God lief. Dat is de **vrucht** van Bethlehem, die zichtbaar wordt in de **werkzaamheid** van de liefde door het bewaren van Zijn geboden. En die zijn niet zwaar (vs.1-2). God legt geen ondraaglijke last op, al gaan wij in de voetsporen van het Kind van Maria dwars door een wereld vol strijd en aanvechting heen. Want die wereld gaat niet met een grote boog om Jezus en de Zijnen heen. Integendeel, zij wil van Gods geboden niet weten en spant haar strikken. Johannes weet wat in de wereld te koop is: de begeerte van het vlees en van de ogen en de hoogmoed van het leven (2:16). Al die dingen staan haaks op de nederheid van Christus en strijden met de navolging van Hem. Maar Johannes weet ook, dat zij niet te onderschatten zijn. Hoe zullen wij aan die wereld weerstand kunnen bieden? Zullen wij het niet tegen die verleiding afleggen om met die wereld onder te gaan? Daarop geeft Johannes ons het antwoord, waarmee hij ons tegelijk een machtig wapen aanreikt, als hij zegt: al wat uit God geboren is, overwint de wereld (vs.4).

Dat is een bemoedigend, maar ook een ernstig woord. Want al is de overwinning behaald, de strijd kan hevig zijn, zeker als zij gevoerd moet worden met de wereld in ons eigen hart. En dan **schijnen** Gods geboden zwaar en niet te volbrengen. Hoe valt er dan te overwinnen? In eigen kracht en met eigen wapenen? Ach, Johannes heeft het al gezegd: Kinderkens, gij zijt uit God en hebt hen overwonnen. Al die machten en geesten, die niet uit God zijn, en al die valse profeten, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. Want Hij is meerder, die in u is, dan die in de wereld is (4:4). Dat is de **troost** van Bethlehem. De hele wereld ligt in het boze en wordt getiranniseerd door dé Boze, maar er is de blijde wetenschap, dat in alle strijd staande houdt en doet overwinnen. Het is het weten, dat de Zoon van God **gekomen** is en ons het inzicht gegeven heeft om de Waarachtige te kennen en lief te hebben. Op dat weten loopt deze brief van Johannes uit en daar eindigt hij mee. Om in Hem te zijn, geborgen ten eeuwige leven, gereinigd in Zijn bloed, begraven en opgestaan in Zijn doop en geleid door Zijn Geest.

Ja, dat is het eeuwige leven, dat in de kribbe van Bethlehem onthuld is, dat wij God kennen én Jezus Christus, die Hij gezonden heeft. Zo heeft Johannes het van Zijn biddende Meester Zelf gehoord en zo geeft hij het aan ons door. Dat is het **zekere** weten van het geloof, dat zich aan Christus hecht, maar dat is ook de **kracht** van dat geloof, dat Gods geboden bewaart en daarin de wereld overwint. Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld. Dat is - zegt Johannes - de mens, die gelooft, dat Jezus de Christus is. In Hem is de overwinning verzekerd en de toekomst gewaarborgd. Niet omdat dat geloof in zichzelf zo sterk is, maar omdat het

zich verlaat op Hem als de Zoon van God en leeft uit Hem, die de wereld overwonnen heeft. **Want Hij is het, die gekomen is door water en bloed, Jezus, de Christus.**

Dat is het eerste, wat Johannes benadrukt, dat Jezus **gekomen** is. Dat is ook allesbeslissend. Zo was Hij van oude tijden af aangekondigd en beloofd. Heel het Oude Testament predikt in woord en beeld de komst van de Messias. In psalm en profetie, in de offers en ceremonieën van de wet is Zijn werk verkondigd en Zijn levensweg afgeschaduwd. En Hij **is** gekomen, door de Vader in de wereld gezonden. Eén- en andermaal onderstreept Johannes het in deze brief. Daarin openbaarde zich de liefde van God, dát Hij Zijn enige **Zoon** gegeven heeft, overgegeven tot in de diepten van eenzaamheid en angst, van strijd en vloek. God heeft Zijn Zoon niet gespaard, opdat verloren doodschuldige zondaren de vrijspraak en het leven zouden ontvangen. Wat heeft God ertoe gebracht om Zijn Kind naar een vijandige wereld te zenden? Wat anders dan Zijn liefde? Ziet - zegt Johannes - hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen van God genoemd worden.

O liefde Gods, oneindig groot,
ver boven ons verstand,
die zondaars weer een weg ontsloot
naar 't hemels vaderland.
Daartoe zond God van 's hemels troon
tot 's mensen heil Zijn een'ge Zoon.

Ja, dat was de liefde van de Vader, maar niet minder zijn wij verwonderd over de liefde van de Zoon, die Zich liet zenden om het werk van Zijn Vader te volbrengen. Wat het Hem ook kostte - het heengaan uit het Vaderhuis, de verlating van de Vader Zelf, de vertoeven in deze wereld met al haar nood en pijn - Hij is gekomen in vernedering en armoede en heeft Zich overgegeven en ontledigd om Zijn schapen het eeuwige leven te geven. Hij heeft het Zelf gezegd, dat Hij niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven tot een losprijs voor velen. De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en redden wat verloren is. Was Hij weggebleven, Hij zou er niet minder van geworden zijn. Integendeel, maar hoe zou dan mens en wereld met God verzoend kunnen worden? Hoe zou dan Gods kerk uit Israël en de volken vergaderd en gebouwd kunnen worden? Hoe zou dan de verloren zondaar gered en de hemel hem geopend worden? Hoe zouden dan de werken van de duivel gebroken en het recht van God op aarde hersteld worden?

Ja, al die vragen doen ons beseffen hoe nodig, maar ook hoe genadig Zijn komst was. Hij kwam om het gewicht van de zonde en de zwaarte van Gods toorn te dragen. Van het prilste begin tot het ontstellende einde van Zijn leven. Van de schoot van Zijn moeder tot in de schoot van de aarde. En opnieuw zeggen wij: wat heeft Christus bewogen om te komen, wetend wat hem te wachten stond? Wat anders, dan ook Zijn liefde? Hij had niet Zijn eigen welzijn op het oog, maar dat van de Zijnen. Gij weet toch de **genade** van onze Heere Jezus Christus, dat Hij **om uwentwil** arm geworden is, opdat gij door Zijn armoede rijk zoudt worden. Niemand heeft Hem gedwongen om Zijn glorie prijs te geven. Integendeel, geheel vrijwillig liet Hij het eeuwig licht van de Vader en het vaderhuis los om in de duisternis van onze wereld in te gaan om daar het licht te doen schijnen. Welk een glans ligt er dan op de kribbe van Bethlehem: de glans van de Eniggeborene van de Vader, de glans van de eeuwige liefde, de schoonheid van Zijn offer, die het schoon der mensen ver te boven gaat. **Deze is het, die gekomen is.** Het zijn met eeuwige liefde geladen woorden, waarin mijn onrustig hart troost en vrede vindt. Wie kan de diepte ervan peilen, als Hij zegt: "Zie, hier ben Ik. Ik ben gekomen om u te verlossen, om u, die door de dood omvangen bent, eeuwig leven te geven. Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik gekomen ben om Mijn schapen te zoeken en hun

genade te verwerven. Om de verloren schapen van Israël én de andere schapen uit de stallen van de volken, waar zij ook verscholen zijn., te vergaderen en toe te brengen.”

Naar Hem zagen de vromen in Israël eeuwenlang uit, schijnbaar tevergeefs. Maar al stond de draak al die eeuwen voor de vrouw, die het Kind baren zou, om het te verslinden, voor Israël, dat zwanger was zijn Messias, de Beloofde is gekomen en dat is niet meer ongedaan te maken. Deze is het, die gekomen is! In dit woord proeven wij de triomf der genade, want nu is de weg naar de overwinning geopend. En die weg was niet meer af te sluiten, want het was de weg van Gods welbehagen, dat door dit Kind voorspoedig zal voortgaan. Intussen was het wel een zware weg, die dit Kind betrad, vol angst en eenzaamheid en strijd. Het was **de weg van water en bloed**. Dat wil zeggen: de weg van doop en kruis, van ondergaan en sterven. Dat was ook in het Oude Testament afgebeeld en verkondigd. In reiniging en offer. Het Kind van Maria is gekomen naar de Schriften om de weg te gaan van ontleding en bloedstorting. Dat moeten wij wel bedenken om voor oppervlakkigheid bewaard te blijven en in schuldbesef en berouw ons voor Hem neer te buigen. Hij werd als de Christus, de Gezalfde, door de Geest toegerust om de weg te gaan van water en bloed. Vanuit Gods welbehagen moest Hij deze weg gaan: de weg van doop en dood. Om door die weg tot Zijn heerlijkheid in te gaan.

Dat heeft **Hijzelf** getuigd en dat heeft de **Vader** getuigd en evenzeer de **Heilige Geest**. Er is dus aangaande het Kind van Maria een **drievoudig** goddelijk getuigenis, dat Hij de Christus, de Messias, de Zoon van God is. Maar tegelijk is er ook een **drievoudig** getuigenis aangaande de levens- en lijdensweg van dit Kind, waarop Hij alle gerechtigheid zou vervullen. Daar is het getuigenis van het water, waarin Christus is neergedaald, waarmee Zijn middelaarswerk als het ware een nieuwe aanvang neemt. Want de **doop** van Christus wijst Zijn werk aan. Was die doop van Johannes niet de doop van de bekering, van de boete? Hij gold mensen, die zich voor God als zondaren hadden leren kennen en die hun zonden beleden. En nu stelt Christus Zich temidden van deze schuldige mensen en laat Zich dopen. Hij, de reine Zoon van de Vader, gaat met hen het water in om Zich te laten reinigen. Want dat water wijst de zonde en de noodzaak van de reiniging aan. Het getuigt van de schuld, die Christus op Zich nam en die Hij in Zijn bloed zal verzoenen.

Zó is Hij de geliefde Zoon, in Wie God Zijn welbehagen heeft. Dat wordt bij Zijn doop door de Vader getuigd. Want juist dan toont de Zoon Zijn gehoorzaamheid om de wil van de Vader te doen en Zijn bereidwilligheid om de weg van lijden en sterven te gaan. En juist dan daalt de Geest op Hem neer om Hem toe te rusten om Zijn weg tot het einde toe te kunnen gaan. Zo gaat er van dit doopwater van Jezus een diep getuigenis uit. Maar dan niet alléén van dit water op zich, maar juist óók van hetgeen waar dit water van spreekt en waar het op wijst, namelijk van het **bloed** van Christus. Johannes onderstreept het met opzet in een aparte zin. Niet door het water alléén, maar door **het water én het bloed**! Al in zijn tijd waren er namelijk mensen, die loochenden, dat Jezus de Zoon van God was en die daarmee het geheim van Bethlehem aantastten. Volgens hen was het onmogelijk, dat de Zoon van Gód de dood zou ondergaan. Daarom beweerden zij, dat bij Jezus' doop de Christus in de gestalte van de duif op de mens Jezus was neergedaald, want toen ging voor Hem de hemel open en daalde de Geest neer. Die Christus had zich met het Kind van Maria verenigd en zo had Jezus Zijn wonderen gedaan. Maar vóór Zijn lijden en sterven had deze Christus Hem weer verlaten, zodat alleen **de mens** Jezus geleden had en gestorven was, maar niet de Christus. En volgens hen was de doop van Jezus wel belangrijk, omdat toen de hemel geopend werd en dat was het beslissende. Jezus was gekomen door het water en daarom was door Zijn overgave de hemel ontsloten en daar ging het hun om. En daarmee loochenden zij de werkelijke betekenis van die doop, namelijk dat Jezus Zich daarin onder de zondaren stelde en dat hij heenwees naar Zijn dood. Volgens hen ging het bij de doop van Jezus alleen om Zijn mensheid en had hij geen heilsbetekenis.

Het lijden van Maria's Kind was voor hen dan ook niet het lijden van de Zoon van God, want die was niet in de wereld gekomen om te verlossen.

Nu moeten wij niet denken, dat deze dwalingen verleden tijd zijn, want dan vergissen wij ons. Zij zijn nog springlevend, zowel binnen als buiten de kerk. Voor velen is Jezus een bijzonder mens, die navolging verdient, maar meer niet. Daarmee ontkent men het geheim van Zijn leven en daarmee wordt de zaligheid van haar fundament gestoten. Want wat heb ik aan een Jezus, die - hoe volkomen ook - alleen mens is en die letterlijk op het cruciale ogenblik verstek laat gaan en machteloos is om mij te verlossen? Zo kan Hij mijn Middelaar niet zijn en kan Hij mij niet met God verzoenen. Hier is inderdaad het werk van God in het geding en staat mijn zaligheid op het spel en verstaan wij de heftige scherpe woorden van de apostel! "Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent (2:22)." Scherp en met kracht gaat Johannes tegen de dwaalleraars in, als hij zegt: **"niet door het water alleen, maar door het water en het bloed."** Juist in de bloedstorting van Jezus voltrekt zich immers wat in het doopwater afgebeeld wordt. Waar Zijn dienst aanvangt met de doop in de Jordaan, zo vindt zij haar einde in de dood op Golgotha, waar Hij gedoopt werd in Zijn bloed. Daarvan getuigde de waterdoop als teken, maar helderder en dieper, dan het water, getuigt het bloed van Jezus zelf. Het spreekt van schuld en zonde, maar meer nog van recht en genade, van vergeving en verzoening, van reiniging en vernieuwing, van een open hemel en van eeuwig leven. Het getuigt ervan, dat Christus de toorn van God tegen de zonde gedragen heeft om met het zoenoffer van Zijn leven ons van dood en hel te verlossen. Om ons Gods gerechtigheid en het eeuwige leven te verwerven. Het legt het lied van verlossing en vrijheid op de lippen:

Gij hebt Uw land, o Heer', die gunst betoond,
dat Jakobs zaad opnieuw in vrijheid woont.
De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan;
ook ziet Gij geen van hunne zonden aan.

Een andere weg tot redding van een verloren mensheid, dan door het bloed van Jezus, was er niet. Vanwege die gerechtigheid van God kon immers niet anders betaald worden, dan door de dood van Zijn eigen Zoon. Maar nu **is** er door Hem betaald. Hij **is** gekomen en is neergedaald in ons weggezonken bestaan tot in de diepten van de dood en het graf. Hoewel Hij wist hoe Zijn levensweg zou zijn en wat Hem te wachten stond, weerhield het Hem er niet van om tot ons te komen. In weergaloze liefde nam Hij ons leven aan om het af te leggen, maar ook om het weer te nemen. Hij is niet in de dood gebleven, maar brak hem open en ontsloot de weg naar het eeuwige leven, waarin Hij al de Zijnen meenam. Ja, er is kracht in het bloed van het Lam. Wonderbare kracht, waardoor Hij mensen tot Zich trekt en hen brengt in de gemeenschap aan Zijn kribbe en kruis, aan Zijn doop en dood. Dan gaan de ogen open voor Zijn heerlijkheid, voor het geheim van Zijn komen in deze wereld en voor de schoonheid van Zijn lijden.

Dan resoneert de jubel van Johannes in het hart: "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. En wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid." Dan wordt de belijdenis van Petrus geboren: "Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God." Hoe zij dat zo ontwijfelbaar zeker wisten? Omdat er nog een derde Getuige is, dat Jezus de Christus is. Niet alleen het water en het bloed, niet alleen de stem van Jezus' doop en dood, maar - zegt Johannes in vs 8 - "er zijn er drie, die getuigen op de aarde: de Geest en het water en het bloed, en die drie stemmen overeen." Dat is toch naar de wet van God, dat er twee of drie getuigen nodig zijn, die in hun getuigenis overeenstemmen, wil een zaak ontwijfelbaar vaststaan. Wel, hier zijn de drie getuigen, die getuigen, dat Jezus de Christus is! De Geest en het water en het bloed. Van deze drie noemt Johannes de Geest het éérst, want de Geest leert ons het getuigenis van het water en het bloed recht te horen en te verstaan. Hoe wéét

ik, dat het wáár is, als water en bloed getuigen, dat het Kind van Bethlehem werkelijk de Zoon van God is? Wie verzekert mij dat? Is dat niet door mensen bedacht en gezegd? Als mijn zaligheid daarvan afhangt, dan moet ikzelf de waarheid kennen om vaste grond onder de voeten te hebben. Dan gaat het er niet om wat anderen in Jezus gezien en van Hem getuigd hebben. Ik moet het zelf zien en weten. Het geheim, dat het Kind van Bethlehem de Zoon van God is, moet mijzelf geopenbaard worden. Zo kwam Petrus tot zijn belijdenis en zo aanschouwde Johannes de heerlijkheid van de Eniggeborene van de Vader. Zo ook ontdekte Paulus deze verborgenheid van de godsvrucht, toen God Zijn Zoon in hem openbaarde.

Maar wie doet mij dat zien en verstaan? Vanuit mijzelf kan ik het geheim niet ontdekken. Hoe zou een blinde zichzelf de ogen kunnen openen. Dat heeft God dan ook niet aan ons overgelaten, want dan zou er niemand tot Jezus gekomen zijn of komen. Vlees en bloed openbaren het geheim van Christus niet. Dat doet de Vader in de hemel. Hij, die Zijn Zoon in de wereld zond, zorgt er Zelf voor, dat mensen aan Zijn voeten knielen. En Hij doet het door Zijn Geest, die als de inwendige Leermeester van Christus getuigt. En daardoor wordt alle mond gestopt en alle twijfel en tegenspraak verbannen. Zo zinkt het geloof tot op de enige en zekere bodem: “de Geest is het, die getuigt, omdat de Geest de waarheid is.” Hij is het, die als de Geest der waarheid in de harten van de gelovigen getuigt en overtuigt. Hij werpt Zijn licht op de doop en de dood van Christus, waardoor het Kind van Maria erkend en geloofd wordt als de door God gezonden Middelaar, die onze schuld en vloek op Zich neemt en verzoent. Die Geest geeft getuigenis aan het water en het bloed, want Hij overtuigt van zonde, maar dan ook van de gerechtigheid, die door Christus verworven en geschonken wordt.

Hoe zijn zij anders bij de kribbe gekomen, die het geheim van het Kind hebben ontdekt en ervan gezongen hebben, dan door het getuigenis van de Geest in hun hart, dat Hij de Zoon van God is, door de Vader in de wereld gezonden, die ons vlees en bloed heeft aangenomen? Van de oude Simeon lezen wij het zelfs zeer nadrukkelijk, dat de Heilige Geest op hem was en dat hem een goddelijke openbaring gedaan was, dat hij voor zijn sterven de Christus des Heeren zou zien. Het was ook de Geest, die hem tot Jezus leidde en het Kind in zijn armen legde. Waar de Geest zo werkt, is er geen plaats meer voor twijfel en wordt de lofzang geboren. Wie zeggen de mensen, dat dit Kind is? Alle eeuwen door is dat onder de mensen de vraag en alle eeuwen door zeggen zij van alles, ook vandaag. Maar wie zegt u, dat dit Kind is? Als u dat nog niet met het hart beleden hebt, laat dan de Geest u het antwoord geven: “Deze is het, die gekomen is door water en bloed, Jezus, de Christus.” Het is de Geest, die de ogen en de harten opent voor het geheim en de schoonheid van dit Kind in nederheid en armoede. Hij doet mensen met lege handen bij het Kind in de kribbe komen om ze met Zijn goederen van liefde en barmhartigheid te vullen. Op dat getuigenis van de Geest in het hart komt het dan aan, willen wij gezegend worden met de zaligmakende genade van God, die in Bethlehem verschenen is. Want zoals Hij voor Christus de weg bereidde in de schoot van Maria, zo bereidt Hij de weg in het hart van de zondaar en leidt Hij in de waarheid om Jezus te verheerlijken.

Maar dan is het nu de levensvraag of ons geloof op dat getuigenis van de Geest stáát, zeker en vast. Waaruit dat blijkt? Dan is het Kind van Bethlehem u boven alles kostbaar en kunt u niet zonder Hem leven. Dan volgt u Hem op Zijn weg van water en bloed en wordt ook u gedoopt met de doop, waarmee Hij gedoopt is. Dan krijgt u gemeenschap aan Zijn lijden en dood, waardoor u met Hem gekruisigd wordt. Dat lijkt somber, maar het is tot blijdschap en troost, want in de neergang van uw oude mens is er vreugde in de doop, waarin Hij neerdaalde, en onder uw kruis is er blijdschap in Zijn bloed, dat reinigt en heiligt tot het eeuwige leven. Ja, dan is het uw levens- en stervenslied: Deze is het, die gekomen is!

Jezus, leven van mijn leven,
Jezus, dood van mijne dood,

die voor mij U hebt gegeven
in de bangste zielenood,
opdat ik niet hoop'loos sterven,
maar uw heerlijkheid zou erven.

Dan vindt u niets meer in uzelf om Hem aan te bieden. Alles wat voorheen van waarde was, is u bij de handen afgebroken, maar zo kwam u achter het wondere geheim van Bethlehem. Vanuit het drievoudige getuigenis in de hemel: van de Vader en het Woord en de Geest. Maar daardoor ook vanuit het getuigenis op de aarde: van de Geest en het water en het bloed. Zo blijft het kerstfeest. Het feest van Christus. Ja, zo zal het eeuwig kerstfeest zijn. Want

Zo wordt des Heeren volk geleid
door 't licht, dat nu ontstoken is,
tot kennis van de zaligheid
in hunne schuldvergiffenis.
Die nooit in schoner glans verscheen,
dan nu, door Gods barmhartigheên;
die, met ons lot bewogen,
om ons van zond' en ongeval t' ontslaan
een ster in Jakob op doet gaan,
de zon des heils doet aan de kimmen staan.
Amen.